

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (final draft).

Viite:

Haasio, A. 2019. Ihmisen ja kotiseudun historiaa tutkimassa. Lapuan Joulu 2019, 12-13.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

IHMISEN JA KOTISEUDUN HISTORIAA TUTKIMASSA

Sukututkimus on helppo mieltää pelkäksi sukuun tekemiseksi ja esi-isien selvittämiseksi. Se on toki sitäkin, mutta itse asiassa kyse on paljon monipuolisemmasta, ihmisen, perheen ja suvun historian tutkimisesta. Lapualaislähtöinen Suomen Sukututkimusseuran puheenjohtaja Teppo Ylitalo korostaakin sukututkimuksen merkitystä oman identiteetin rakentajana ja kotiseudun vaiheiden selvittämisenä.

- Olen monta kertaa korostanut, että sukututkimus ei ole pelkkää harmitonta historiaharrastusta, vaan sillä on tärkeä yhteiskunnallinen tehtävä. Sukututkimus on aina vain enemmän ja enemmän paitsi identiteetin ja yhteisöllisyyden, myös paikallisuuden ja osallisuuden rakentamista. Sukututkimus on liimaa, joka pyrkii liittämään nykypäivän ihmiset osaksi pitkää jatkumoa ja osaksi nykyistä yhteisöä, Ylitalo pohtii.

Sukututkimus vs. historian tutkimus

Ylitalo kiinnostui sukututkimuksesta jo nuorena poikana. Nykyään hän on myös ammattihistorioitsija, joka kirjoittaa parhaillaan Kuortaneen pitäjänhistoriaa ja tekee väitöskirjaansa Helsingin yliopistossa. Väitöskirjan aiheena on eteläpohjalaisen maakuntaidentiteetin rakentuminen.

- Vielä parikymmentä vuotta sitten akateemisen historian tutkimuksen ja sukututkimuksen välissä oli henkinen muuri, jonka yli ymmärrys ei kulkenut. Monet akateemiset tutkijat pitivät sukututkijoita tietämättöminä harrastelijoina.

Nyt tilanne on toinen ja myös ammattitutkijat arvostavat aivan eri tavalla sukututkimuksen merkitystä tavallisen ihmisen ja arjen historian tutkimuksessa. Historiallista juopaa kuvasi vielä 1980-luvulla hyvin se, että historian tutkijoille ja sukututkijoille oli Valtionarkistossa eli nykyisessä Kansallisarkistossa erilliset tutkijasalit. Akateemisessa maailmassa sukututkijoita pidettiin 1900-luvun lopulle saakka lähinnä harrastelijoina, joiden tekemisillä ei ollut mitään tutkimuksellista painoarvoa. Nyt tilanne on onneksi toinen.

Ylitalo painottaakin, että kaiken voi tehdä hyvin tai huonosti.

- Laatu tarkoittaa monia asioita, kuten riittävää lähde pohjaa, lähdekritiikkiä, perusteltua tietojen tulkintaa, lähdetietojen ja omien mielipiteiden erottamista, tietojen sujuvaa ja perusteltua yhdistämistä, tarinallisuutta ja oikeuden tekemistä tutkimuskohteelle.

Tänä päivänä verkosta löytyy hyvin monenlaista ja monentasoista sukututkimusaineistoa, erinomaisesta täyteen humpuukiin. Siksi lähteitä käytettäessä on syytä olla tarkkana ja suhtautua niihin kriittisesti.

Kiinnostus historiaan heräsi nuorena

Ylitalon oma kiinnostus sukututkimukseen virisi jo kouluaikana.

- Aika kamalaa, mutta tammikuussa voin sanoa harrastaneeni sukututkimusta viidellä vuosikymmenellä. Molemmista päistä niukin naukin, mutta kuitenkin, joulukuussa 42 vuotta täyttävä Ylitalo naurahtaa.

Oman sukunsa vaiheita Ylitalo on tutkinut monelta kantilta, mutta alan aktiivinen järjestötoiminta on vienyt aikaa varsinaiselta tutkimustyöltä. Hän johtaa maan suurinta tieteellistä seuraa.

- Kahdeksan vuotta Suomen Sukututkimusseuran johdossa on vähän liian pitkä aika, mutta se on ollut tosi mielekäs ja mukava. Haasteita ei ole puuttunut, mutta hyvällä porukalla sitä selviää mistä vaan. Tosi kiitollinen olen näistä vuosista ja siitä että yhdessä on saatu myös tosi paljon tuloksia aikaan. Vaikka itte kehunkin. Suomalaisella sukututkimuksella ja Suomen Sukututkimusseuralla menee nyt tosi hyvin.

Ylitalo kertoo, että sukututkimuksen myötä oma eteläpohjalainen identiteetti on vahvistunut entisestään. Ja vaikka oman suvun pääpiirteet on selvitetty, työsarkaa riittää.

- Nytemmin minua ovat kiinnostaneet isoisovanhempieni, sekä heidän vanhempiensa ja isovanhempiensa kohtalot, elämänratkaisut ja sukuverkostot. Suuresta osasta löytyy vielä muistitietoja tai ainakin pieniä murusia, joita yhdistämällä voi rakentaa elämäntarinan. On tosi kiehtovaa ja omaakin minuutta ja identiteettiä avaavaa nähdä, miten omaankin elämään vahvasti vaikuttaneet asiat ovat rakentuneet. Tosi antoisa on ollut esimerkiksi isäisäisäni Yrjö Kustaa Ylitalon elämäntien avautuminen orvoksi jääneestä lapsesta, heikosta kansakoululaisesta ja talonjaossa kotipaikkansa menettäneestä nuorukaisesta uuden kotikylän yritteliääksi uudistajaksi ja "Lakaluoman keisariksi".

Ja sukututkimuksen ansiosta Ylitalo kertoo olevansa voimakkaasti paitsi lapualainen, niin ennen muuta tiisteläinen. Siellä ovat juuret, sieltä löytyvät esivanhemmat, vaikka hän itse ei koskaan Tiistenjoella ole asunutkaan.

Ari Haasio

FAKTALAATIKKOON:

Tepon vinkit sukututkimusta aloittelevalle:

- 1) kysy, kirjaa ja tallenna sukulaisilta, mitä he muistavat ja tietävät suvun vaiheista ja henkilöistä
- 2) etsi netistä ja kirjastosta, minkälaista tutkimusta on jo tehty
- 3) tutustu henkilötietojen käsittelyn sääntelyyn ja ohjeistuksiin (www.genealogia.fi)
- 4) paneudu kurssilla, kirjoista, netin opastusvideoista tms. kirkonkirjojen tutkimukseen ja apuvälineisiin
- 5) laajenna osaamista uusien lähteiden löytämiseen ja käyttämiseen, tutkimusmenetelmiin ja esittämistapoihin

Lisäksi: Paikalliseen sukututkimusyhdistykseen ja Suomen Sukututkimusseuraan kannattaa ilman muuta liittyä ja erilaisiin tapahtumiin osallistua. Niiden kautta saa tarpeellista ja ajankohtaista tietoa, pääsee yhteyksiin muiden sukututkijoiden kanssa. Lapualla opastusta sukututkimuksen saloihin järjestävät kansalaisopisto ja Seurakuntaopisto.